Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1433 16 SUBAT 1936 ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ ԿԻՐԱԿԻ 16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1936

AREVELK
Siyasi, İktisadi ve edebi yevmi gazete
Galata, Tunel itisalinde, Billur Sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
ԹՈՒՐՔԻՈ	700 ՂՐՇ.	1400 ՂՐՇ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	110 ՖՐ.	200 ՖՐ.
ԱՄԵՐԻԿԱ	9 SOLAR	15SOLAR

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 ◆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ---ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ◆ Telefon 40852

Պիլլուր փողոց թիւ 10
Ղալաթիա, Թիւնելի կից

AREVELK
Quotidien Arménien Politique
Economique et Littéraire
Galata, B. P. 1203
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

Մ. ՊԼՈՒՄԻ ԴԷՄ ԳՈՐԾՈՒԱԾ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

Նախկին պատերազմիկները եւս զայրոյթ կը յայտնեն

ՓԱՐԻԶ, 15.—Նախկին պատերազմիկներու Ազգ. Դաշնակցութիւնը հետեւեալ զեկոյցը հրատարակեց.—

Մենք կը մերժենք կուսակցական պայքարներու միջամտել եւ կը պախարակենք բռնական արարքները, ո՛ր կողմէն ալ գան։

Պլումի դէմ գործուած յարձակումին համար մեր յուզումը յայտնելով, կը յիշեցնենք մեր վարդապետութիւնը որ է «Ֆրանսա ամէն բանէ առաջ», եւ կը խնդրենք որ վերջ տանին այն ամէն գրգռութիւնները որոնք կը ձգտին իրարու դէմ հանել ֆրանսացի հայրենակիցները։

"ԱՔՍԻՈՆ ՖՐԱՆՍԷԶ,, ԼԻԿԱՅԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՓԱՐԻԶ 15.—Զինեալ խմբակցութիւններու լուծման մասին հրատարակուած վերջին 10 Յունվ. 1936 թուակիր օրէնքը առաջին անգամ կը գործադրուի հանդէպ «Աքսիոն Ֆրանսէզ»ի դէմ։

Դահլիճը այս առթիւ նախագահ Լըպրէնի ստորագրած տեղեկագրին մէջ կ'ըսէ թէ, Երեսփ. Ժողովին խոստացած պահպանել անդորրութիւնը։ Երկիրը պատասխանեց այս յոյսերուն։

Վերջին դէպքերը կուգան սակայն ցոյց տալու թէ, անգամ մը եւս, կարգ մը խմբակցութիւններ այս կոչին չէին պատասխաներ եւ կը փափաքէին պահել բռնութեան եւ անկարգութեան իրենց այն մեթոտները, որոնք հիմը կը կազմեն իրենց կազմակերպութեան եւ տարիներէ ի վեր, քանիցս, ատոր փորձը տուին։

Կառավարութիւնը այլ եւս չի կրնար թոյլատրել որ շարունակէ այս գործունէութիւնը, քանի որ ան կը վնասէ Ֆրանսայի համբաւին եւ կը խանգարէ ապահովութիւնը։

Այն խմբակցութիւնները եւ անձերը որոնք միմիայն անկարգութիւններ հանելու կ'աշխատին, պիտի տեսնեն որ կառավարութիւնը իրենց դէմ կը ցցուի՝ հաստատութիւններու պաշտպանութեան եւ կարգ կանոնին պահպանման համար, որուն պատասխանատուն ի՛նքն է միայն։

ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

ՓԱՐԻԶ, 15.— Ընդհ. դատախազը խուզարկութիւններ կատարեց «Աքսիոն Ֆրանսէզ»ի պետերուն բնակարաններուն մէջ, մասնաւորաբար համանուն թերթին տնօրէն Մ. Շառլ Մօռասի, արձանագործ Մ. Ռէժա Տ'լ Սաաթէի, որ նախագահն է «Թագաւորական փոքրիկ»ներու կազմակերպութեան։

Արքայականներու երիտասարդներու կողմէ Փարիզի փողոցներուն մէջ երէկ կարգ մը միջադէպեր պատահեցան, բայց ոեւէ հետեւանք չունեցան։

ԴԷՊՔԵՐ ԿՐԸՆՕՊԼԻ ՄԷՋ

ԿՐԸՆՕՊԼ, 15.—Երէկ երեկոյ կարգ մը միջադէպեր պատահեցան «Աքսիոն Ֆրանսէզ»ի անդամներու եւ ձախակողմեան տարրերու միջեւ։ Այս վերջինները կ'ուզէին արգիլել արքայականներու կողմէ կազմակերպուած բանախօսութիւն մը։

Պահակները ստիպուեցան քանիցս կրակ բանալ։

Կէս գիշերին միջադէպերը վերջ գտան։ Անցորդ մը որ գնդակէն վիրաւորուեցաւ, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

Ձերբակալուածները ազատ արձակուեցան։

Ի՞ՆՉ Է "ԱՔՍԻՈՆ ՖՐԱՆՍԷԶ,,Ը
Ո՞Վ ԵՆ "ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՓՈՔՐԻԿՆԵՐ,, ԸՍՈՒԱԾՆԵՐԸ

«Աքսիոն Ֆրանսէզ»ը արքայական կազմակերպութիւն մըն է որ հիմնուեցաւ 1888էն Շարլ Մօռասի կողմէ, որուն շուրջ հաւաքուեցան անուանի մտաւորականներ, որոնց կարգին պատմաբաններ, լրագրողներ, վիպասաններ։ Ասոնց մէջ կը նշմարուին անուանի Թէն, Օկիւսթ Գոնթ, Փօլ Պուրժէ, Ժագ Պէնվիլ, Լէօն Տօտէ, Փիւմօ։

1900ին, Մօռաս հրատարակեց գիրք մը որ հետեւեալ եզրակացութեան կը յանգի.

«Թագաւորութեան վերահաստատումը ֆրանսացի ազգին գրական պահանջներուն ամենայարմար միջոցն է»։

Այս ընկերակցութիւնը իր վարդապետութիւնը հրատարակելու համար «Աքսիոն Ֆրանսէզ» անուն թերթը հիմնեց։

Ընկերակցութեան գործօն անդամները կազմուեցան «Փոքրիկ Արքայականներու (Գամըլօ տիւ Ռուա) Ազգ. Դաշնակցութիւն»ը եւ «Աքսիոն Ֆրանսէզի Ուսանողներու Դաշնակցութիւն»ը։

Պապը Աքսիոն Ֆրանսէզի գործունէութեան համամիտ չգտնուեցաւ եւ արգիլեց կաթոլիկներուն մասնակցութիւնը այդ կազմակերպութեան։ Ասիկա այս պատճառաւ էր որ արգիլեց կրօնական թաղումը անուանի ակադեմական Ժագ Պէնվիլի որ ընկերութեան անդամ էր եւ որ վերջին շաբթու մեռաւ։

ՆՈՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 15.—Յարձակման պահուն, շարժանկարի ամաթէօրի մը կողմէ դարձուած ֆիլմին շնորհիւ, ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Լէօն Պլումի վրայ յարձակում գործողներէն երկուքը։

ՓԱՐԻԶ, 15.—Աքսիոն Ֆրանսէզի խմբակցութեան լուծումէն վերջ այս առթիւ ոչ մէկ հարցաքննութիւն կատարուեցաւ։ Այժմ կը կատարուի դասաւորումը թղթածրարներու, որոնք ստուար թիւ մը կը կազմեն։ Աքսիոն Ֆրանսէզի շէնքին շրջակայքը կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Այսօր հարցաքննիչ դատաւոր Ցարի պիտի հարցաքննէ Շարլ Մօռան, այս վերջինոյն «Աքսիոն Ֆրանսէզ»ի Յվր. 13ի թիւին մէջ մահուան սպառնալիքի ձեւով գրի առած գրութեան համար։

ՄԱՀԱՓՈՐՁԻ ԴԱՏԻ՛Ն ՎՃԻՌԸ ՉԻ ՏՐՈՒԵՑԱՒ ԵՐԷԿ

Դատը պիտի շարունակէ վաղը

Ներքին գործավար Շիւքրիւ Գայայի ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՀԱՐՑՈՒԻ

Ինչպէս գրած էինք նախապէս մահափորձի ամբաստանեալներու դատավարութեան վճիռը երէկ պիտի արձակուէր։ Սակայն, դատարանը, յետաձգած է իր վճռին արձակումը, կարգ մը հանրային իրաւանց վկաներ եւս լսելու պէտք տեսած ըլլալով։

Դատավարութիւնը սկսած է ժամը 13ին։ Նախագահը տեղեկացուցած է որ հարկադրուած է ամբաստանեալներու նախապատրաստական քննութեանց եւ հարցումներու ընթացքին հարցաքննիչ դատաւորներու կրած տպաւորութիւնները իմանալ։ Որու վրայ կանչուած է հարցաքննիչ դատաւոր Հիքմէթ, որ բացատրած է երկարօրէն թէ՝ ինչպէս կատարուած է հարցապնդումը եւ ամբաստանեալներու պատասխանները եւ ուրացումները։ Ի վերջոյ, հետեւեալը յայտարարած է.

— Ամբաստանեալներու մասին, վճռական գաղափար եւ համոզում մը գոյացուցած չըլլալով հանդերձ, հարկ դատեցի զանոնք դատարան ղրկել։ Խնդիրը եթէ այսքան կարեւոր չըլլար, թերեւս որոշում կուտայի դատավարութիւն չկատարել։ Սակայն բացորոշ է որ իրականութիւնը դատարանն է որ ի յայտ պիտի բերէ։

Յետոյ կանչուած է Հաշտարար Պաշտ. ատեանի դատաւոր Ֆէթհի. դատաւորը այս վերջնոյն հարցուց թէ՝ ինչո՞ւ հարցապնդումը ոչ թէ դատարանին այլ ապահովութեան տնօրէնութեան մէջ կատարած է։

Ֆէթհի բացատրեց որ ամէն տեղ այսպէս կը կատարուի եւ թէ՝ կարելի է դատարանէն դուրս հարցապնդում կատարել դադարի ժամուն երբ զուգադիպի դատաւորին այն հարցման թէ՝ հարցաքննութիւնը երբ կատարուած է, Ֆէթհի պատասխանած է. — Կէս օրէ առաջ։ Ասոր վրայ դատաւորը ըսած է.

—Այն ատեն դատարանին մէջ պէտք էր կատարուէր։

Ժամանակին, ամբաստանեալներու հարցաքննութեանց ընթացքին՝ տրուած ըլլալով որ ներկայ գտնուած էին Շիւքրի Գայա, ներքին խորհրդական Վէհպի, Անգարայի կուսակալ Նէվզատ, ապահովութեան ընդհ. տնօրէն Շիւքրի, պահանջուած է որ վերջիններուն տպաւորութիւնն ալ լսուի եւ որոշում տրուած է որ այս անձերը իբր հանրային իրաւանց վկայ դատարան կանչուին։

Դատավարութիւնը պիտի շարունակէ վաղը Բշ. ժամը 10ին։

Շիւքրի Գայա, Եւրոպա գտնուելուն, ներկայ չպիտի կրնայ գտնուիլ այս դատավարութեան։

ՈՉ-ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱ՛ԶՄ ԾԱՅՐ. ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Սահմանագլուխի դէպքերը կը շարունակուին Մանչուրիոյ եւ Մոնկոլիոյ միջեւ։

Երէկ արձանագրեցինք Օլահօտկայի դէպքը ուր Մանչու ճափոնները յարձակեցան Մոնկոլիոյ պատկանող սահմանային դիրք մը։ Մոնկոլ կառավարութիւնը արդէն բողոքեց իր հողին այս բռնաբարման դէմ։

Մանչուները կ'ըսեն թէ այս վայրը մանչուրիական քաղաք մըն է զոր Մոնկոլները գրաւեցին Յունվար 26էն ի վեր։

Օլահօրկայի վրայ յարձակող մոնկոլ ուժերուն կ'ընկերակցէին նաեւ 3 օդանաւեր որոնք ռմբակոծում կատարեցին։

Մանչուրիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատունը կ'ըսէ թէ այս ռմբակոծումը առանց պատերազմի յայտարարութեան կատարուած է, բայց պատերազմ կը նշանակէ, որով իր կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնէ։

ԹՕՔԻՕ 15.— Ցիգեհարի ճափոնական պահակազունդը եւ օդային ուժերը զօրացան ճափոնէն նոր եկած զինուորներով, որոնք պիտի մասնակցին հաւանական ընդհ. յարձակողականին։

Ճափոն եւ մանչու ուժերը կը մտադրեն վանել Լիթիժի հողամասը գրաւող Մոնկոլները, բայց զանոնք չպիտի հետապնդեն սահմանէն անդին, եթէ չբռնադատուին։

Րիւշտիւ Արասի Պալքան. Ուխտի նախագահ ընտրութեան առթիւ

ԱՆԳԱՐԱ, 15. — Պալքանեան Համաձայնութեան նախագահութիւնը Րիւշտի Արասի փոխանցուելուն առթիւ, հեռագիրներ փոխանակուեցան Իսմէթ Ինէօնիւի եւ Եուկոսլաւիոյ վարչապետ Մ. Ստոյատինովիչի միջեւ։

Մ. Ստոյատինովիչ իր հեռագրին մէջ Իսմէթ Ինէօնիւի կը յայտնէ իր անկեղծ համոզումը թէ, Պալքանեան Համաձայնութիւնը հաստատուած է անկեղծ բարեկամութեան կապեր, որոնք աւելի պիտի ամրապնդուին յօգուտ Պալքանեան ազգերուն։

Իսմէթ Ինէօնիւ պատասխանած է թէ, Թուրք Հանրապետութիւնը ի բոլոր սրտէ կը մաղթէ որ շարունակէ եւ աւելի զօրանայ հաստատուած բարեկամութիւնը։

Փրոֆ. Ալիխ հրաժարեցաւ

ՓԱՐԻԶ, 15.— Փրոֆ. Ալիքս իր հրաժարականը տուաւ կրթական նախարար Մ. Կէռնիւի։

ԻՏԱԼԵՒՀԱՊԷՇ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԲՈԼՈՐ ՃԱԿԱՏՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՍԿՍԱՒ

ՀԱՊԷՇՆԵՐԸ ԵՏ ԿԸ ՄՂԵՆ ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐԸ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԶԵԿՈՅՑ

ՀՌՈՄ, 15. — 123րդ զեկոյց.—Մարաջախտ Պատոլլիօ կը հեռագրէ.
—Սոմալիի (հարաւային) ճակատին վրայ Պալլէի մօտ մեր ջոկատներէն մէկը յանկարծակիի բերաւ հապէշ ջոկատ մը, որ Լամսիլինաի քաշուած էր եւ զայն բնաջինջ ըրաւ, գրաւելով զէնքերը որոնք ամէնքն ալ անգլիական էին։

Տաուա Փարմայի վրայ մեր մեքենաշարժ զօրասիւնը, Նէկէլլիէ, 80 քիլոմեթր հեռաւորութեամբ յարձակեցաւ թշնամի զօրագունդի մը վրայ եւ ցրուեց զայն, կարեւոր կորուստներու ենթարկելով։

(Ծ. Խ.—Այս զեկոյցին մէջ ևս մարաջախտը կը խոստովանի Կուռաթիի իտալական պարտութիւնը)։

ՕԴԱՆԱՒԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

ՏԷՍԻԷ, 15.—Իտալ. օդանաւեր դարձեալ Տէսիէի վրայէն անցան, բայց թնդանօթներու հարուածներու ենթարկուելով վերադարձան։

Տէսիէ գալէ առաջ գիւղ մը ռմբակոծեցին եւ 5 հոգիի մահուան պատճառ եղան։ Արդէն ամէն օր զանազան գիւղերու վրայ յարձակելով, բազմաթիւ զոհերու պատճառ կ'ըլլան։

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ԴԷՊԻ ԱՓՐԻԿԷ

ՆԱՓՕԼԻ, 15.—Երէկ Էրիթրէ մեկնեցան 75 սպայ, 95 ենթասպայ, 1350 զինուոր, վաշտ մը կամաւոր (սեւ շապիկաւոր) եւ 500 վարպետ գործաւորներ։

ԱՏԻՍ ԱՊԱՊԱ, 15.— Հավասի թղթակցէն.— Ճշմարտանման զրոյցներու համաձայն, բոլոր ճակատներու վրայ գործունէութիւնը վերսկսած է։ Անձրեւները վերսկսելէ առաջ ճակատ-կողմները կը ջանան նոր յաջողութիւններ ձեռք բերել կամ զօրացնել իրենց դիրքերը։ Հիւսիսային ճակատին վրայ, Ռաս Քասայի ջոկատները լուրջ ճակատամարտներ կը կատարեն Սեւ շապիկաւորներու հետ, Մաքքալէի հիւսիս արեւելեան կողմը Ապարքոյի մօտ, Ասուայի ճամբան կտրելու համար։ Երկու կողմի կորուստներն ալ կարեւոր են։

Օկատէնի մէջ կռիւները կը շարունակուին, Սասապանէհոյի հարաւային կողմը, ուր կը սպառնային Իտալացիները, բազմաթիւ զոհեր կան։

Սակայն եւ այնպէս, Հապէշները. շնորհիւ դէպի արեւելք ուղղուող շարժումի մը, պիտի կրնան ստիպել Իտալացիները վերադառնալու Ուալուալ–Տանանի իրենց նախկին գիծերը։

Ճէնազ Մաքօննէնի ուժերը, Ուատարայի մօտ պարտուած են, բայց մանրամասնութիւնները կը պակսին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆՈՐ ՈՒԺԵՐ ԿԸ ՀԱՍՆԻՆ

ՆԱՓՕԼԻ, 15. — «Բօլօմպօ» շոգենաւը երէկ գիշեր մեկնեցաւ Նափոլիէ արեւել. Ա[illegible] փոխադրելով 75 սպայ, 95 ենթասպայ. 1350 զինուոր, խումբ մը [illegible]րներ, «Թեւերէ»ի զօրագունդէն, որ կը բաղկանայ արա[illegible]ալացիներէ եւ գաղութային նախարարութեան կողմէ յա[illegible]ուած 500 գործաւոր։

Ձիւնա[illegible]ունաստանի մէջ ալ զոհեր խլեց

ԱԹԷՆՔ, 15.—Ձիւնամրրիկը բազմաթիւ զոհեր պատճառեց Յունաստանի եւ Մակեդոնիոյ մէջ։ Մեռեալներու թիւը 50ի մօտ է։
Հունձքը կարեւոր վնասներ կրեց։

Փրոֆ. Ժէզի խնդիրը

ՓԱՐԻԶ, 15.— Ֆրանսայի ուսանողներու Ազգ. Միութեան նախագահը կը հրատարակէ զեկոյց մը, որուն մէջ բաղձանք կը յայտնէ թէ ոստիկանութիւնը ներողութիւն խնդրէ Իրաւաբանական համալսարանի նախագահ Մ. Ալիքսէն՝ Փետր. 12ին անոր հանդէպ գործուած յարձակումին համար, եւ կը հրաւիրէ ուսանողներու ընդհ. ընկերակցութիւնները որ յայտարարեն իրենց համերաշխութիւնը Փարիզի Իրաւաբանական համալսարանի ուսանողներուն հետ, առանց սակայն կողմ բռնելու Փրոֆ. Ժէզի խնդրին էութեան մասին։

Ամերիկա չի մօտենար պատիժներուն

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 15.— Արտաքին նախարար Հըլ, ձայնասփիւռի միջոցաւ արտասանած ճառի մը մէջ շեշտեց անհրաժեշտութիւնը, բոլոր ազգերուն, համահաւասար կերպով կարելիութիւն տալու առեւտուրի, արգիլելու համար պատերազմը։

Եթէ ըսաւ- կ'ուզուի բարօրութիւն հաստատել օգտակար փոխանակութիւններով, ժողովուրդները նուազ խանդավառութեամբ պիտի ընդառաջ երթան իրենց պետերուն, որոնք կը մղեն զիրենք, փրկութեան միջոց մը գտնելով պատերազմին մէջ։

Աւստրիոյ ղեկավարները Տուչէի կ'այցելեն

ՀՌՈՄ, 15.— Հավասի թղթակիցը կը տեղեկանայ որ Աւստրիոյ արտաքին նախարար Ուալտէնէկ, հաւանաբար պիտի տեսակցի Մուսոլինիի հետ, Իտալիոյ մէջ անցնելիք մօտակայ արձակուրդին ընթացքին։ Զրոյց կը շրջի նաեւ թէ՝ իշխան Շթարհէմպէրկ ալ Իտալիա պիտի այցելէ։

ՍԻՐՈՅ ԵՒ ԳՈՐՈՎԻ ՄԱՐԴԸ

Կոմիտասին կեանքն ու գործը մէջտեղն է։ Չպիտի ծանրանամ անոնց վրայ։ Շատ բան գրուեցաւ այդ մասին, կը գրուի ու դեռ պիտի գրուի։ Այդ կեանքը պարզութեան, աշխատասիրութեան ու եռանդի օրինակ մըն է։ Արիւնոտ ջղային տեսակէն արտակարգ խառնուածք մըն էր իրը, ու այդ բանը ի յայտ կուգար իր ամէն շարժումէն, իր խառնուածքէն, իր քալուածքէն։ Իսկ իր մաքին տիրապետող գիծն էր վճռականութիւնն ու արագութիւնը։

Մարդ մըն էր ան որուն կեանքին մէջ տատամսումը, երկմտութիւնը թերեւս բնաւ տեղ չեն ունեցած։

Դեռ պատանի՝ ան կ'որոշէ իր ուղին, կը ճշդէ իր կեանքին նպատակակէտը, միակը, բացարձակը, որ պիտի կայանար հայ եկեղեցական և ժողովրդական երաժշտութեան մշակումին բարձրացման մէջ։

Անկէ վերջ իր ամբողջ կեանքը հաստատակամ յառաջում մը կ'ըլլայ դէպի այդ բարձրադիր նպատակակէտը։ Պրպտելով ցեղային ֆոլքլորի հանքը, ան ասկէ երակներ կը գտնէ հոն, կը նօթագրէ, կը հաւաքէ անհագին թուով տոհմիկ գեղջուկ երգեր։

Բայց ի՞նչ օգուտ ունէին անոնք առանց գեղարուեստական մշակումի, առանց այն զարդարուն պատմուճանին որ զանոնք ներկայանալի պիտի դարձնէր քաղքին մէջ։ Դարերէ ի վեր այդ երգերը կ'երգուէին, բայց հայ ժողովուրդը քաղքենի զանգուածը անտարբեր կը մնար անոնց գեղեցկութեանց։ Պէտք էր այդ երգերը զանգուածին սիրելի դարձնել։ Այս բանը ընելու համար միայն սէրը, ճաշակը, եռանդը չէին բաւեր։ Գիտութիւնն ալ պէտք էր։

Ինքը, աշուղի զաւակ ու աշուղ հոգի, ի ծնէ ունէր առաջինները։ Բայց գիտութի՞ւնը։ Բախտի թէ կամքի արդիւնք, էջմիածնական նորընծայ վարդապետ՝ ան ինքզինքը կը գտնէ երաժշտական գիտութեանց կեդրոնը, Պերլինի մէջ։ Կոմիտաս միայն երեք տարի կը մնայ հոն։ Բայց իր լափող մաքին, իր ստեղծագործելու տենչով վառող անհամբեր սրտին համար այդքանը բաւական է։

Ան կ'իւրացնէ ներդաշնակութեան և հակակիրութեան կնճռոտ օրէնքները այնքան լաւ, այնքան հիմնովին, որ զանոնք իր հեղինակութեանց մէջ տեղ տեղ, գիտակցօրէն ոտնակոխ ընելու չի վարանիր։

Իր չորս ուսուցիչներէն իւրաքանչիւրէն կը քաղէ կ'առնէ ինչ որ անհրաժեշտ է իր իտէալին անմիջական իրագործումին համար։

Ե՞րբ կը դադրի ան աշակերտ ըլլալէ ու ե՞րբ վարպետ կը դառնայ, ատիկա յայտնի չէ։ Դեռ ուսանող՝ ան Պերլինի մէջ երկու քոնֆերանսներ կուտայ հայ երաժշտութեան մասին։ Բայց իր հայ երաժշտութիւն կոչածը իրմէ առաջ գրեթէ գոյութիւն չունի։ Ի՛նքն է անոր յատկանիշները ու սեռը հաստատողը, զատորոշողը տարբեր ազգային երաժշտութեանց թնճուկին մէջէն։ Այս կալուածին մէջ, սկիզբէն իսկ, եզրակացութիւնները վճռական են։ Ան կը յայտնաբերէ ու կը պարտադրէ հայ երաժշտութեան գոյութիւնը Բարիզ, Ժընեւ, Վենետիկ և այլուր։ Ամէն տեղ իր հմուտ խօսքին կը միացնէ իր երգին զմայլելի օրինակը։

Անկէ վերջ հաւատքով լի առաքեալ մըն է ան, բարձրօրէն գիտակից իր կոչումին։ Ժամանակ չունի ան կորսնցնելու. պէտք է շտապել հերկելու այն կոյս հողը որ այդ թուականներուն հայ իրականութիւնն էր (կը նախազգա՞ր արդեօք իր իմացականութեան մօտալուտ խաւարումը)։ Կ'աշխատի անխոնջ, կը ճամբորդէ, կը խօսի, կը դասաւանդէ, յօդուածներ և ուսումնասիրութիւններ կը գրէ, կ'երգէ եկեղեցիներու մէջ և բեմերու վրայէն, կը հրատարակէ երգերու հաւաքածոներ, խումբեր կը կազմէ, կը մարզէ և գործնական ու տեսական այս կրկնակ աշխատանքներով կը ստեղծէ ի վերջոյ այն որ իրմէ առաջ մեր մշակութային կեանքին մէջ գոյութիւն չունէր, այսինքն հայ երգահանդէսը, սեփական երգերու յայտագրով, խմբերգ կամ մեներգ։

Այս հսկայ գործը, որ պիտի բաւէր լեցնելու քանի մը երաժիշտներու կեանքը, ան կը կատարէ միայն 13 տարիներու ընթացքին, իր ուսանողութեան շրջանէն սկսած մինչեւ իր հիւանդութիւնը։

Լոկ տաղանդի գործ մը չէր աս, այլ նաեւ, մանաւանդ ազգասիրութեան ու անսահման կորովի։

Իրմէ վերջ, թերեւս պիտի ունենանք ուրիշ տաղանդաւոր երաժիշտներ, թերեւս ուրիշներ, մասնաւորաբար գործիական երաժշտութեան կալուածին մէջ պիտի ընեն աւելին և աւելի լաւը քան ինչ որ Կոմիտաս չյաջողեցաւ ընել կամ ժամանակ չունեցաւ ընելու։ Կոմիտաս սակայն անվիճելիօրէն է ու կը մնայ մեր երաժշտութեան հայրը։ Ան է որ ստեղծեց մինակը, անմշակ հողի մը վրայ, մասնայատուկ ոճով արուեստ մը, որ անզանցառելի ուղեցոյցը պիտի ըլլայ մեր երաժշտութեան ապագայ զարգացումին համար։ Իսկ իր գործին ժողովրդական հանգամանքին վրայ աւելորդ է ծանրանալ. իր մահուան առթած համազգային սուգը այդ մասին պէտք եղածէն աւելի կը վկայէ։ Ամէն մարդ կ'ողբայ զայն, որովհետեւ ան ամէնուն համար բան մը տուաւ։ Քէօթահիացի երբեմնի որբին ժառանգութիւնը մեծ է ու կարելի է զայն բաղդատել, մեր մշակոյթի պատմութեան մէջ, միայն Սահակ և Մեսրոպի մեծ գործին հետ։

Ֆիլիպէ **Ե. ԱՂԱՍԵԱՆ**

ՀԱՐԲՈՒԽԻ ԴԱՐՄԱՆԸ ՕԴԱՆԱՒՈՎ

Ամերիկացիք թնդանօթի բանեցին Հաւայեան կղզիներու հրաբուխը, լաւաներու հոսումը արգիլելու համար։ Իսկ անգլիացի բժիշկ մըն ալ կ'ըսէ թէ օդանաւով բարձրանալու է, հարբուխը դարմանելու համար։ Եթէ հարբուխ ունեցող մը 400, յետոյ 4000 մեթր բարձրանայ օդին մէջ ու 10 վրկ. հոն մնայ, հարբուխը իսկոյն կ'անցնի։ Փողացաւին համար ալ լաւ է։ Հռչակաւոր օդանաւորդներն ալ համակարծիք գտնուած են անգլ. բժշկին։ Սակայն, շատ սուղի կը նստի այս դարմանումը։

ՀԱՅ ՄԸ ՆԵՐՄՈՒԾԱԾ Է ՄԱՆՏԱՐԻՆԸ ԵԳԻՊՏՈՍ

ԵՈՒՍԷՖ ԷՖԷՆՏԻ ԷԼ ԷՐՄԷՆԻ

«Ալ Ահրամ» նարնջազգիներու Եգիպտոս ներմուծման վերաբերեալ յօդուածաշարք՝ մը մէջ կը խօսի Եուսէֆ էֆ. էլ Էրմէնիի մասին, ըսելով թէ ան է Եգիպտոսի մէջ մանտարինի մշակութիւնը ներմուծողը, որուն հետեւանքով միրգը կը կոչուի իր անունով՝ «Եուսէֆ էֆէնտի»։

Եուսէֆ էֆ. Թօքաթցի Հայ մըն էր, կ'ըսէ «Ալ Ահրամ», զոր Մեծն Մուհամէտ Ալի իբր պետական թաշակընկալ տոն զրկած էր Կրինեօնի (Ֆրանսա) երկրագործ. վարժարանը։ Իր ուսումը յաջողութեամբ վերջացուցած հայ երիտասարդը՝ ուրիշ ընկերներու հետ կը վերադառնար Եգիպտոս, երբ զինքը բերող առագաստանաւը հանդիպեցաւ Մալթա՝ ուր ստիպուեցաւ քանի մը օր մնալ աննպաստ օդին պատճառաւ։ Կղզիին մէջ պտտած միջոցին հանդիպեցաւ մանտարինի ծառին որ Եգիպտոսի մէջ անծանօթ էր։ Իր հետ բերաւ մատղաշ ծառ մը և պատուաստներ զորս ներկայացուց Մեծն Մուհամէտ Ալիի։ Այս վերջինը փափաքեցաւ որ իր պարտէզներուն մէջ բազմացուի այդ ծառը և Եուսէֆ էֆ. էլ Էրմէնի կատարեց Մեծ Փոխարքային փափաքը։

Մալթա հանդիպման ճշգրիտ թուականին մասին տարակարծութիւն կը տիրէ հանգ. Եագուպ Արթին փաշայի և Ն. Ա. Բ. Իշխան Օմար Թուսունի միջեւ, կ'ըսէ «Ալ Ահրամ»։ Համաձայն Եագուպ Արթին փաշայի, 1830ին է որ Եուսէֆ էֆ. էլ Էրմէնի Մալթա հանդիպեցաւ և մանտարինը ներմուծեց, մինչ Ն. Բ. Իշխան Օմար Թուսուն իր գիրքին մէջ կուտայ 1832 թուականը։ Եուսէֆ էֆ. էլ Էրմէնի, որ փեսան էր Աղեքսանդրիոյ Ճարտարագիտական վարժարանին տնօրէնութեան պաշտօնին կոչուած Եուսէֆ պէյ Հէքիքեանի, նախ Գահիրէի երկրագործ. վարժարանին տնօրէնութիւնը վարեց, համաձայն «Ալ Ահրամ»ի յօդուածին, և աւելի ուշ եղաւ Մեծ Փոխարքային կալուածներուն վերակացու։ Մեծն Մուհամէտ Ալիի Շուպրայի պարտէզներուն մէջ կը մշակէր իր ներմուծած միրգը, զոր ֆելլահները կը կոչէին «Պրթըգան Եուսէֆ էֆ.» (Եուսէֆ էֆ.ի նարինջ)։ Յետագային, ժողովուրդը դադրեցաւ ըսելէ «պրթըգան» և մնաց անուան երկրորդ կէսը՝ «Եուսէֆ էֆէնտի»։

«Ալ Ահրամ» շարունակելով կ'ըսէ թէ Եուսէֆ էֆ. էլ Էրմէնի 1849ին Կ. Պոլիս կ'երթար, երբ զոհ գնաց նաւաբեկութեան արկածի մը և չկրցաւ ապրիլ ու վայելել իր ներմուծած միրգին ընդհանրանալուն և անոր իր անունով կոչուելուն հաճոյքը։

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՄԱՆ ՄՐՑԱՆԻՇԸ

Մի կարծէք որ «Հօլիվուտ»ի մէջ շահած են այդ մրցանիշը։ Եուկօսլաւիոյ գիւղերէն մէկուն մէջ Սօֆիա անուն կին մը, 68 տարեկանին մեռած, ճիշդ 16 անգամ ամուսնալուծուած էր։ Իր ամուսիններէն հինգը մեռած են, իսկ մնացեալ տասնըմէկին հետ ալ չէ կրցած կենակցիլ։ Շիտակը մարդ կ'ապշի տասնըմէկերորդ երկանը արիութեան հանդէպ։

ՍՆՆԴԱԿԱՆ

ՆԱՐԻՆՋ ԿԵՐԷՔ

Հին գիրքերը կ'աւանդեն թէ նարինջը եկած է Չինաստանէն, և պահ մը ընտանի դարձած Իրանի բարձրաւանդակին վրայ։ Այդ ատենները, Հելլէնները «Մարաց խնձոր» կ'անուանէին նարինջը։ Եթէ նարինջը ծանօթ էր Մարերուն ու Պարսիկներուն, ուրեմն ծանօթ էր նաեւ Հայերուն։ Զարմանալի է, որ մեր հին տաղասացները իրարու հետ կը շփոթեն նարինջն ու թուրունջը։ Նոյն շփոթութիւնը նաեւ հին բժիշկներուն մէջ։

⁂

1. — Նարինջը սնունդ է։

Նարինջին սննդական արժէքը այնքան թանկագին է, որ կարելի չէ բաղդատել։ Սնունդ է մանուկին համար, սնունդ է հիւանդութենէ նոր ապաքինած մարդուն համար, սնունդ է ծերերուն համար։ Երախային համար նարինջը երկրորդ ծիծ մըն է, որովհետեւ կաթին չափ օգտակար է անոր ջուրը։ Ֆրանսացիները «բուսական հաւկիթ» կ'անուանեն նարինջը, որովհետեւ հաւկիթի պէս կը սնուցանէ մեզ։

Ի՛նչ թանկագին տարրեր ունի ուրեմն։ Նախ՝ բնական շաքար, յետոյ՝ առատ կենսանիւթ (վիթամին), ողջ սննդատարրեր։

Ուստի կը յանձնարարեմ.— առատ նարինջ կերէք։ Վերջերս Ֆրանսայի և Ամերիկայի մէջ բժիշկները եռանդագին քարոզութեան մը լծուած են, «ոսկեխնձոր» (նարինջ) ուտել կը յանձնարարեն ժողովուրդին։ Ֆրանսայի նախորդ վարչապետներէն մին, Թարտիէօ, սովորութիւն ունի իրիկունները ուտել երկու խոշոր նարինջ.— և ա՛յս է իր ամբողջ ճաշը իրիկուան համար։ Թերեւս միակ աղբիւրը այս է իր առողջ և զուարթ նկարագրին։ Ֆրանսայի պատմական գեղեցկուհիներէն մին, Նինոն, կը պարծենար թէ օրական 10 նարինջ կ'ուտէր, ահա թէ ինչո՛ւ միշտ երիտասարդ, գեղեցիկ և կենսաշող կ'ապրէր։

2. — Նարինջը դեղ է։

Լնդահարութեամբ վարակուած, սովահարութեամբ տառապած եւ վերջապէս տենդահար մարդոց համար թանկագին դեղ մըն է նարինջը։ Բժիշկներ կան որ կը պնդեն թէ նարինջը մեծապէս կ'օգնէ միզային աւազէ տառապող հիւանդներուն։ Այժմ Փարիզի հիւանդանոցներուն մէջ աւանդութիւն դարձած է ծերերուն, պնդափորութեամբ վարակուածներուն յանձնարարել նարինջը։ Կ'ըսեն թէ նարինջի կեղեւներուն խաշջուրը կը պակսեցնէ տաքը և երկար դաշտանը։ Վերջապէս ազդեցիկ դեղ մըն է ստամոքսին համար։ Ոչ միայն կը սրէ ախորժակը, այլեւ կը մաքրէ մարսողական խողովակները։ Այնպէս որ ոչ թէ «փորը կը կապէ», ինչպէս կը կարծէր Ամիրտովլաթ, այլ կը քակէ աղիքները։ Ուրեմն փորը կակուղ կը պահէ և կը մաքրէ թոյներէն։

3. — Ուրիշ օգտակարութիւններ։

Անոնք որ գիրնալու վախ ունին, թող նարինջ ուտեն։ Նարինջը գիրութեան թշնամին է եւ գեղակազմութեան կախարդը, ինչպէս կ'ըսէր Նինոն։ Կ'ըսեն թէ ջիղերուն վրայ եւս լաւ կ'ազդէ։ Ժամանակին նարինջի կեղեւը կամ ծաղիկը խաշելով կը խմցնէին լուսնոտներուն, ջղաձգութեան ենթականերուն, որոնք հանդարտութիւն մը կը ստանային յաճախ։

Վերջապէս հրաշալի զովացուցիչ մըն է նարինջին ջուրը. ահա թէ ինչո՛ւ ճիշդ է բարձր ջերմութիւն ունեցող հիւանդներուն տալ նարինջի ջուր, զովացնելու, տաքութիւնը իջեցնելու և սնուցանելու համար։ Չմոռնանք նարինջով պատրաստուած քաղցրաւենիքներուն բարեբար դերը ստամոքսին, աղիքներուն և լեարդին վրայ։

Ռոզանթալ այսպէս կը յանձնարարէ պնդութիւն ունեցողներուն.— Նարինջի թարմ կեղեւները խաշեցէք կէս ժամ, այդ ջուրը թափեցէք, յետոյ քիչ մը շաքարախառն ջուրով նորէն խաշեցէք մինչեւ կէս ժամ։ Թափեցէք ջուրը և չորցուցէք կեղեւները։ Մէկ նարինջի այդ ձեւով պատրաստուած կեղեւը կը բաւէ փորը մաքրելու։

Նարինջի ծաղիկին կամ կեղեւին խաշջուրը օգտակար է ոչ միայն ջղային դժուարամարսութենէ տառապողներուն մարսողական, այլ իբրեւ քնեցուցիչ երախաներուն համար։

Վերջացնելու ատեն, չեմ ուզեր մոռնալ պարագայ մը.— Երբ կ'ուզէք մանուկներուն տալ հնդկաիւղ (հինտ եաղը), տուէք նարինջի ջուրով, որ ոչ միայն կը ծածկէ իւղին ծանր համը, այլեւ կը դիւրացնէ այդ իւղերուն մարսողութիւնը։

ՅՈՎԲ. Ե. ԱՅՎԱԶԵԱՆ
«Հ. Բ.»

ԾԵԾԸ ԵՒ ԵԹՈՎՊԻԱՑԻ ԿԻՆԸ

Եթովպիացի կնոջ ընտանեկան դրութեան և բարոյականին մասին թղթակից մը կը հեռագրէ Ատիս Ապապայէն ընդարձակ գրութիւն մը, զոր հրատարակած է «Փըթի Փարիզիէն»։

Ըստ այդ թղթակցութեան, եթովպիացի ամուսիններու համար անհրաժեշտ պէտք մըն է առնուազն շաբաթը անգամ մը ծեծել իրենց կիները, որմէ կ'ախորժին ամուսնացած կիները։

Այն կինը, որ իր ամուսինին կողմէ չի ծեծուիր, կը թուլանայ իր ընտանեկան պարտականութեան մէջ, կ'երթայ ուրիշ այր մը գտնելու և ընտանեկան պատիւը ոտնակոխ ընելու։

Կին մը երբ լսած է որ եւրոպացի կիները չեն ծեծուիր իրենց ամուսիններէն, զարմացած է.... Իսկ այր մարդ մը ըսած է եւրոպացի թղթակցին թէ՝ ինք պէտք կը տեսնէ իր կինը ծեծելու, որովհետեւ կինը ծեծ ուտելէն ետք աւելի ուշադրութեամբ կը կատարէ իր տնական գործերը և յարգանքով կը վերաբերի։ Այն այրերը որոնք չեն ծեծեր իրենց կիները, զանոնք շնութեան մղելու պատճառ կ'ըլլան։

Նէկիւս և իր ոստիկանութիւնը կ'աշխատի եղեր այս յոռի բարքերը վերցնելով՝ եւրոպական բնականոն կենցաղը հաստատել եթովպական ընտանիքներու մէջ։

ՃՈՐՃ Ե.ԵՒ ՀՐԵԱՆԵՐԸ

Բոլոր Հրեաները կ'ողբան մահը Անգլիոյ Ճորճ թագաւորին, որուն օրով էր որ անոնք վերագտան իրենց երկիրը. Պաղեստինը որ դարձաւ Հրեաներուն համար ազգային տուն մը։

Արդարեւ, 1918ին էր որ Ճորճ թագաւորը ընդունելով Սիոնիստներու պետ Տոքթ. Վայցմանը, ըսած էր.— «Սուրբ Գրոց մէջ ըսուած է թէ Հրեաները պիտի դառնան Պաղեստին»։

Արքայական այս խօսքերուն հետեւեցաւ գործը եւ Պաղեստինի դռները բացուեցան Հրեաներուն առջեւ։

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ԾԵՐԱՄ ՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Գիւղատնտես Գ. Յարութիւնեան կը գրէ «Խ. Հայաստան»ի մէջ.—

Մանչուրիոյ մէջ կաղնիին տերեւները վաղուց կ'օգտագործուին կաղնիի շերամի որդերը կերակրելու համար։ Այդ շերամը կը սնանի նաեւ ուրիշ բոյսերով։ Իր տուած թելերէն կը պատրաստուին գեղեցիկ և ամուր կերպասներ, որոնք կը կոչուին «չեսուչի»։ Կաղնիի շերամին որդերը, մինչեւ երրորդ հասակը, կը սնուցանեն սենեակի մէջ, իսկ չորրորդ հասակը հասնելէ վերջ՝ ազատ կը թողուն կաղնիի ծառերու վրայ։ Այս եղանակը փորձով ցոյց տուած է, որ շերամի որդերը հարիւրին 30 համեմատութեամբ կը հասնին իրենց կատարեալ զարգացումին և բոժոժ կը կապեն, մնացեալը կեր կ'ըլլայ թռչուններուն։

Նուխիի մէջ երկու տարի փորձեր կատարուեցան կաղնիի շերամ բուծանելու մանչուրիական եղանակով։ Երրորդ տարին (1935) փորձեր կատարուեցան աւելի մեծ չափով։ Որդերուն 50 առ հարիւր համեմատութիւնը բոժոժ կապեց. միւս մասը կեր դարձաւ օձերուն և թռչուններուն։

Պէտք է ենթադրել որ Հայաստանի անտառային և լեռնային շրջաններուն մէջ, հոն ուր օձերը քիչ են, շերամի այս որդերուն բուծանումը աւելի յաջող արդիւնք կրնայ տալ։ Հայաստանի լեռնային շրջաններու կարճ կաղնիներու անտառները շատ յարմար են տերեւ ճիւղեր հաւաքելու, մինչեւ առաջին երեք հասակը (կարգ շրջաններու մէջ կ'ըսուի «քուն» սենեակի մէջ կերակրելու համար շերամները, յետոյ արձակելու համար այդ ծառերուն վրայ, ուր բոժոժ կապելէ վերջ դիւրին է հաւաքել նաեւ բոժոժները։ Այս պայմաններուն մէջ կը յուսանք կաղնիի շերամը լաւ արդիւնաւորութեան աղբիւր կը դառնայ։

Կաղնիի շերամի կեր հայթայթելու համար Հայաստան ունի ընդարձակ անտառներ։ Արդարեւ Հայաստանի անտառներուն քառորդը կաղնիի ծառաստաններ կը բաղկանայ։ Եթէ ընդունինք Հայաստան ունի 329 հազար հեկտար անտառ, կաղնիի ծառաստանները կը կազմեն 80 հազար հեկտար։ Կարճ կաղնիները 25—30 հազար հեկտար, որուն 7—8 հազար Ծաղկաձորի, մնացեալը Մեղրիի, Միկոյեանի, Ազիզբէկովի, փարսի մէջ։ Անշուշտ հոգ պէտք տարուի որ չփճանայ կաղնիներու անտառը, շերամ կերակրելու մանակ։ Կաղնիի շերամ բուծանելու համար առաջին փորձերը պէտք է կատարել Մեղրիի, Ծաղկաձորի, Բժնիի, Արզաքենդի, Գորիսի

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ

ԻՆՉՈ՛Ւ

ԼԷՕՆ ԹՈԼՍԹՈՅ

Նորեկը, չափագիտութեան նախկին ուսուցիչ մը, երկայնահասակ, քիչ մը կորացած ու նիհար մարդ մըն էր։ Իր գալուն առաջին երեկոյին իսկ, Միկուլօսքիներու տանը թէյի մը գաւաթին առջեւ նստած, իր բամբ ու ծանր ձայնովը սկսաւ պատմել այն խնդիրը որուն համար այնքան տառապած էր։ Աբբա Սիրօցինսքի կազմած էր գաղտնի ընկերակցութիւն մը որ ճիւղաւորուած էր ամբողջ Սիպերիոյ մէջ և որուն նպատակն էր ոտքի հանել զինուորները, թիապարտները և տարագիրները, օժանդակութեամբ խազախներու զօրաբաժիններուն մէջ տեղաւորուած Փոլոնիացիներուն, Օմսքի մէջ ձեռք անցնել հրետանին և ազատագրել ամէնքը։

— Կարելի՞ էր միթէ, հարցուց Միկուլօսքի։

— Շատ կարելի. ամէն ինչ պատրաստ էր, յարեց Ռոզօլովսքի յօնքերը պռստելով։

Ապա հանդարտօրէն պարզեց բոլոր ծրագիրը ինչպէս նաեւ փորձը ձախողելու պարագային դաւադիրներու փրկութեան համար ձեռք առնուած բոլոր միջոցները։ Յաջողութիւնը ստոյգ պիտի ըլլար եթէ երկու դաւաճաններ զիրենք մատնած չըլլային։ Ռոզօլովսքիի խօսքերուն նայելով, աբբան հանճարեղ մարդ մըն էր որ զօրաւոր նկարագիր ունէր։ Ան հերոսի մը և մարտիրոսի մը նման մեռած էր։

Ռոզօլովսքի շարունակեց պատմութիւնը, իր անայլայլ ձայնովը տալով բոլոր մանրամասնութիւնները այն տանջանքներուն, որուն ներկայ գտնուած էին բարձրագոյն իշխանութիւններուն հրամանին վրայ, ինք և դաւադրութեան բոլոր մասնակից եղողները։

— Երկու շարքի վրայ զետեղուած երկու վաշտեր երկար նրբանցք մը կը կազմէին։ Իւրաքանչիւր զինուորի ձեռքը կը գտնուէր ճկուն գաւազանիկ մը, հրացանի մը փողին մէկ երրորդ հաստութեամբը և որուն մէկ օրինակը Ցարին հաւանութեանը արժանացած էր։ Առաջին բերուողը եղաւ Տոքթ. Շաքալսքին։ Երկու զինուորներ զինքը կը բռնէին, իսկ միւսները կը հարուածէին անոր մերկ կռնակը երբ ան իրենց առջեւէն կ'անցնէր։ Այս պատիժին տարօրութեան գիտակցութիւնը ունեցայ այն ատեն երբ [illegible] մօտեցաւ իմ գտնուած տեղիս։ Մինչեւ այն ատեն միմիայն թմբուկներուն հարուածները կը լսէի, և չարչարանքը կրցի հասկնալ այն պահուն երբ լսեցի գաւազանիկներուն՝ միսին վրայ յառաջ բերած աղմուկը։ Տեսայ թէ ինչպէս զինուորները իրենց հրացանովը զայն կը հրէին, մինչ անիկա կը քալէր դողդղալէն, և գլուխը մերթ մէկ կողմը, մերթ միւս կողմը դարձնելէն։ Լսեցի ռուս բժիշկ մը որ կ'ըսէր զինուորի մը.— «Շատ ուժով մի՛ զարնէք, մեղքցէ՛ք»։ Սակայն անոնք միշտ կը հարուածէին։ Երբ իմ առջեւս հասաւ, ալ չէր կրնար քալել, զինքը կը քաշէին։ Ահռելի բան էր տեսնել իր կռնակը. աչքերս գոցած էի. գետին ինկաւ, տարին զինքը։ Յետոյ կարգը եկաւ երկրորդին, երրորդին, չորրորդին։ Ամէնքն ալ ի վերջոյ գետին կ'իյնային, ոմանք մեռած, ոմանք ալ հազիւ կենդանի, և մենք պարտաւորուած էինք մնալ հոն ու դիտել։ Պատիժին գործադրութիւնը տեւեց վեց ժամ, առաւօտեան ժամը ութէն մինչեւ երկուքը։ Վերջինը Սիրօցինսքին եղաւ։ Երկար ատենէ ի վեր զինքը տեսած չէի. չպիտի կրնայի զինքը ճանչնալ, այնքան ծերացած էր ան։ Իր դէմքը խուզուած էր, և կանաչորակ գոյն մըն էր առած. իսկ մերկացած մարմինը նիհար ու դեղնած, կողերը դուրս ցցուած էին։ Միւսներուն նման, իւրաքանչիւր հարուածէն կը ցնցուէր և գլուխը վեր կ'առնէր. ո՛չ մէկ ճիչ կ'արձակէր, բայց բարձրաձայն կ'աղօթէր։ Ներողա լսեցի, աւելցուց լովաքի յախուռն կերպով։

Ու շրթները փակ, սկսաւ թէն շնչել։

Լիւտովիկ, պատուհանին նստած կ'արտասուէր։

— Ի՛նչ հարկ կայ բոլոր այս մանրամասնութիւնները լալու։ Վայրի գազաններն են, վայրի գազաններ են, գոչեց կուրսքի ծխամորճը հեռա լով։

Ցանկարծ ոտքի ելաւ և քայլերով խաւարի մէջ ներքնասենեակը գնաց. Ալպինա քերը շեշտակի բացած էր, թէ քարացած ըլլար։

Թրգմ. Ա. ԵՂ

(8)

(Շար.)

ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ԾԻԾԱՂԵԼԻ ԴԱՐՁԱՆՔ

Ամօթ է պարոննե՛ր. Եւրոպան կոտրելու համար Թուրք անունը ծաղրանքի նշաւակ դարձուցինք

«Հալքեր» վերի խորագրով ցաւով անդրադառնալէ վերջ Թրք. խումբին պարտութիւնը կերմիշի Ձմեռնային ողիմպիական խաղերուն և ըսելէ վերջ թէ՝ քանի մը անփորձ մարզիկներ ղրկուած են, յանուն Թուրքիոյ, այս կերպով Թուրք անունը Եւրոպայի մէջ ծաղրանքի նշաւակ դարձնելով, կ'արտատպէ եւրոպական միլիոնաւոր սպառում ունեցող թերթերու Թրք. խումբին մասին գրած հեգնական տողերը.

«Այն ինչ որ կ'ընեն Թուրքերը ոչ մէկ կապ ունի չմուշկային (քաշաք) մարզանքին հետ։ Օրինակ, գերման էֆնիւրի մէկ վայրկեան առաջ երկվայրկեանէն կարած ճամբան, ամչնալու Թուրք մարզիկը չորսուկէս վայրկեանէն կ'ըլեց։ Սակայն յանցանքը Թուրք մարզիկինը չէր, որովհետեւ ան չահելու համար ամէն ինչ ըրաւ, մինչեւ որ վերիվայր շրջեցաւ։

Կրնայ ըսուիլ որ Թրք. խումբը այսօր ալ, ինչպէս երէկ, մրցումներուն ծաղրանքի նիւթ դարձաւ, դրօշարշաւին ամէն ոք եկաւ, միմիայն մէջտեղը սա խեղճ Թուրք խումբը չէր երեւեր։ Ամէն ոք կը կասկածէր որ արդեօք գիշերէն առաջ կուգա՞յ։ Միայն ողիմպիականին լուսարձակն էր որ ներկաներուն յոյս կը ներշնչէր թէ՝ ան չպիտի կորսնցնէ ճամբան»։

«Հալքեր» յետոյ կ'աւելցնէ.—

Մարզանքի մէջ պարտութիւն, յաղթանակ գոյութիւն չունի, արդեօք այս տողերը գրի առնողները կ'անգիտանա՞ն այս պարագան։ Ու ինչո՞ւ մրցումներու մասնակցած 28 պետութիւններու մէջ մեզի է որ ծաղրանքի նշաւակ կը դարձնեն, խնդիրը պարզ է։ Որովհետեւ երբ միւս մարզիկները գետնուկի վրայ կը սահէին, մեր երիտասարդները իրենց փորերուն վրայ սահեր են։

Ցաւօք, կը շեշտէ որ ասկէ վերջ պէտք է վարժ մարզիկներ ղրկել նմանօրինակ միջազգ. մրցումներու, որպէս զի Թուրք անունը փրկուի վերստին եւրոպ. թերթերուն ծաղրանքին առարկայ դառնալէ։

Այժմ բացորոշ է որ, կը շարունակէ թերթը, Իսթանպուլի մէջ մեր ժողովուրդին առջեւ, մեր մարզադաշտին մէջ դրացի պետութեանց միջեւ կատարուած մրցումներուն վերջին հանդիսացող մեր մարզիկները, Պերլինի Ողիմպիականներուն մէջ վերջնութենէ ալ ետ պիտի մնան։

ՀԻՒԱՆԴԱՊԱՀՈՒՀԻ ՄԸ ԱՌԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆԱԼՈՒ

Գահիրէի մէջ հիւանդապահուհի մը, առանց հիւանդանալու ոչ իսկ մէկ օր, առանց որ եւ է ախտանշանի և նախանշանի՝ մանչ զաւակ մը ծնած է վերջերս։

Արգիլուած ըլլալով հիւանդապահուհիներուն ամուսնանալը, ուստի և զաւակ ունենալ՝ Մանեալ Ռոտայի մէկ հիւանդանոցին մէջ աշխատող Օր. հիւանդապահուհին կը ծածկէր իր յղութիւնը։

Երբ կը ծառայէր հիւանդներու՝ յանկարծ ցաւեր զգաց և իր սենեակը քաշուելով ծնաւ իր որդին։ Նորածինը ակամայ մատնեց իր «ակամայ» մայրը։

Բայց «ակամա՞յ» է սուտ մայրութիւնը։ Այդպէս կ'ըսէ հիւանդապահուհին։ Իր յղակարծ որդեծնութիւնը կը բացատրէ ըսելով, որ 9 ամիս առաջ հիւանդանոցին տնօրէնին գրասենեակը գացեր էր կարգ մը վաւերաթուղթեր ներկայացնելու, երբ տնօրէնը օգտուելով իրենց առանձնութենէն յարձակեր է վրան և բռնաբարեր է զինքը։ Վախնալով որ գործէ կը հանուի՝ հիւանդապահուհին ծածկեր է տնօրէնին կատարած այս ոճիրը։

Տնօրէնը կ'ուրանայ այս բացատրութիւնը նկատելով զայն չինծու և զրպարտական։

Քննութիւն մը բացուած է յանցաւորը ճշդելու համար։

ՓՈԹՈՐԻԿԻՆ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌԸ

Թուրքիոյ մէջ 90, Պուլկարիոյ մէջ 100 մարդկային կորուստ ճշտուած է

Օդի երէկուան գեղեցկութիւնը այլ եւս բոլորին ներշնչեց այն վստահութիւնը թէ անբաղձալի հիւրը, ձիւնն ու ձմեռը, որ այնքան յանկարծակիի բերաւ Իսթանպուլի ժողովուրդը, բացարձակապէս կը հեռանայ։

Իսթանպուլի նաւահանգիստին մէջ թէ բաց ծովերը, շոգենաւային և երկաթուղիի սպասարկութիւնը իր բնականոն վիճակը վերստացաւ. «Անգարա» շոգենաւը որ վերջին փոթորիկին Սեւ ծով կը գտնուէր և հազիւ յաջողած էր Սինոպ ապաստանիլ, երէկ քաղաքս հասաւ։

ԸՆԿՂՄԱԾ ՆԱՒԵՐՈՒ ԹԻՒԸ

Հակառակ կատարուած քննութեանց, դեռ վերջնապէս չէ ճըշդուած նաւահանգստին մէջ ընկղմած նաւերու, «մավունա»ներու և «մոթէօռ»ներու թիւը։ Ամէն օր նոր տեղեկութիւններ կ'ըլլան ընկղմած նաւերու մասին։

Ոսկեղջիւրի մէջ ապրանք բեռցած վիճակի մէջ ընկղմած «մավունա»ներու թիւը 23ի կը հասնի։

«Կէօլճիւք» շոգենաւը որ 38 թօնօ տարողութիւն ունի, ընկղմած է Գօրապիղայի առջեւ։ Նաւաստիներէն 4ը միայն ազատած, իսկ միւսները խեղդուած են։ Նոյն տեղը ընկղմած է մեծ առագաստանաւ մը, բայց փրկուած են նաւաստիները, որոնք քաղաքս բերուած են բոլորովին մերկ վիճակի մէջ։

ԱՐԿԱԾԱՀԱՐ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԸ

Գրած էինք թէ, Մերսինի ծովեզերքը խրած են «Րէֆահ» և գերմանական «Մակեդոնիա» ու «Անապոլիս» շոգենաւերը։ Թէեւ աշխատանքները սկսած են՝ բայց դեռ կարելի չէ եղած փրկել արկածահար շոգենաւերը։

Մերսինէն կ'իմացնեն թէ յորդառատ անձրեւ կը տեղայ։

ՎՆԱՍՆԵՐԸ ԴՐԱՄԻ ՀԱՇԻՒՈՎ

Նաւահանգստի մէջ ընկղմած «մավունա»ներուն բեռցած ապրանքներուն վնասը մօտ 250.000 ոսկի կը գնահատուի։ Մզկիթներու կրած վնասները 25 հազար ոսկի կը հաշուուին, իսկ թանգարաններու կրած վնասը 50 հազար ոսկի կ'ենթադրուի։

ԷՏԻՐՆԷԻ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Գրած էինք թէ փոթորիկը կարեւոր վնասներ առաջ բերած է նաեւ Էտիրնէի նահանգին մէջ։

Հետեւեալ ձեւով ցոյց կը տրուի վնասին քանակը.— Սառելով մեռած են 56 մարդ, 12 հազար ոչխար, 310 կով ու եզ, 45 գոմէշ, 15 էշ և 810 այծ։

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ

Մինչեւ հիմա կատարուած քննութեանց արդիւնքէն ճշդուած է որ ամբողջ երկրին մէջ մարդկային կորուստը 90ի կը հասնի ծովու թէ ցամաքի վրայ։

Միւս կողմէ, Սօֆիայէն հասած լուրերու համաձայն, վերջին փոթորիկին և ձիւնամրրիկին պատճառաւ, Սօֆիայի եւ Զակօրայի միջեւ տեղի ունեցած շոգեկառքի բախումին հետեւանքով 100 հոգի ճշդուած է մարդկային կորուստը։

ԿԻՆԵՐՆ ԱԼ

ՃԱՄԲՈՒ ՏՈՒՐՔ ՊԻՏԻ ՎՃԱՐԵՆ

Անգարայէն կը հաղորդուի թէ, երկրին ճամբաներու շինութիւնը դիւրացնելու և փութացնելու նպատակով, կառավարութիւնը Գամութային օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ ճամբու տուրքի ենթարկելու համար նաեւ 18էն 60 տարեկան այն կիները, որոնք վաստակ մը ունին և շահատուրք կը վճարեն։ Օրինագիծը Մարտին պիտի ներկայացուի Գամութային։

Կ'ըսուի նաեւ թէ յաւելում մը պիտի կատարուի այրերէն առնուած ճամբու տուրքին վրայ։

ՀԱՃՈՅՔԻ ՀԱՄԱՐ

ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԵՒՐՈՊԱ ՄԵԿՆԻԼ

Անգարա. Սենեակի վերջին նիստին, քննուած են Եւրոպա մեկնելու համար «տըվիզ» պահանջող 16 վաճառականներու խնդրագրերը, ասոնցմէ 12ին դիմումը ընդունուած, իսկ 4ը մերժուած է։

Այս դիմումներուն գոհացում տալու համար Ժողովը նկատի ունեցած է Տնտես. գործավարութեան շրջաբերականին հետեւեալ պարբերութիւնը.— Ճամբորդութեանց պարագային, պէտք է նկատի ունենալ անոնց երկրին օգտակար հետեւանքներ տալու պարագան»։

Անգլ. խորհրդարանին մէջ կարեւոր վիճաբանութիւն

Ազգ. պաշտ. նախարարութիւն մը

ԿԱԶՄԵԼՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿԸ ԿԸ ՄԵՐԺՈՒԻ

ԼՈՆՏՈՆ 15.— Երէկ խորհրդարանին մէջ սկսաւ վիճաբանութիւնը ազգ. պաշտպանութեան նախարարութիւն մը կազմելու մասին երեսփոխան Ծովակալ Սուէթէրի կողմէ ներկայացուած առաջարկին։

Ծովակալը իր առաջարկը կը փաստէր սա պատճառաբանութեամբ թէ ցամաքային, ծովային և օդային պաշտպանութեան անջատ մարմիններ չէին կրնար այնքան օգտակար ըլլալ, որքան մարմին մը որ պիտի կեդրոնացնէր այս երեք հաստուածները։

Կառավարութեան կողմէ, Նախարար Սըր Կիւսթավ Փէրսի պատասխանեց թէ կառավարութիւնը կը սատանձնէ ազգ. պաշտպանութեան բոլոր պատասխանատուութիւնը և պէտք չի տեսներ ընթացք տալ ծովակալ Սուէթէրի առաջարկին։

Մ. ՕՍԹԷՆ ՉԷՄՊՐԼԷՆ

ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԷ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿԷՏԸ

Չէմպրլէն, նախկին արտաքին նախարարը, ըսաւ թէ պէտք չկայ անջատ նախարարութիւն մը կազմելու՝ ազգ. պաշտպանութեան խնդիրը ապահովելու համար։

Չէմպրլէն կը կարծէ թէ փոխանակ նոր նախարարութիւն մը կազմելու բաւական է բարւոքել այժմեան կազմակերպութիւնը նոր պէտքերուն գոհացում տալու համար։

Ծովակալը ետ կ'առնէ իր առաջարկը, այս մասին Նախարար Սըր Փէրսի հարկ եղած ապահովութիւնը տուած ըլլալով։

Կացութիւնը Սուրիոյ մէջ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 15.— Ֆրանսայի Սուրիոյ բարձր քոմիսէր Մ. տը Մարթէլ հետեւեալ կերպով պարզեց Սուրիոյ կացութիւնը Հավասի թղթակցին.—

1933ի Ֆրանքեւսուրիական դաշնագիրը մեկնուեցաւ իբրեւ փորձ մը՝ ազգայնական պետերը հովանաւոր պետութեան գերութեան ենթարկելու։ Այս առասպելը փրօփականտի հիմ ծառայեց այս պետերուն։

Այժմ սկսած են վարչական կարեւոր բարենորոգում մը կատարելու։

Ֆրանսա բաւական զօրաւոր է վերջին դէպքերուն նանդէպ ներողամտութեամբ շարժելու համար։ Բնականոն կեանքը վերադառնալու պարագային, ես պիտի կարենամ իրարմէ զանազանել ղեկավարները եւ անոնց հետեւող մոլորեալ ցուցարարները։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑԱՆԻՇ

ՄԷԿ ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՄԷՋ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱԾ ԶԱՒԱԿ ԾՆԱԾ, ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՈՒԱԾ

Ֆրանսական թերթերը կ'ըսեն թէ Պորտօ քաղաքին մէջ Մարսէլ Էտուար անուն երիտասարդ մը ամուսնական մրցանիշ մը կոտրած է։

Քսանըհինգ տարու այդ երիտասարդը վերջերս կը ծանօթանայ Նինէթ անուն աղջկան մը։ Երկուքն ալ շատ կը համակրին իրարու և կ'որոշեն իսկոյն ամուսնանալ։ Պաշտօնական ձեւակերպութիւնները կատարուելէ յետոյ քաղաքապետարան կ'երթան, ուր ամուսնութիւնը տեղի կ'ունենայ։

Գիշերն ալ նորապսակ ամոլը փառաւոր հացկերոյթ մը կուտայ բարեկամներու։ Խնճոյքէն յետոյ հարս ու փեսան կը քաշուին իրենց ննջասենեակը։ Սակայն, շատ չանցած, փեսան տունէն կը հեռանայ, ու յաջորդ առտու դատարան երթալով ամուսնալուծման դատ կը բանայ կնոջը դէմ։

Մարսէլ իր դատը հետապնդած ատեն կնոջը խիթերը կը բռնէ ու իսկոյն կանչուած բժիշկը կը գտնէ որ հարսը զաւակ մը ծնելու վրայ էր։ Ասոր վրայ, մանկաբարձ մը կը բերուի ու ժամ մը յետոյ Նինէթ աղջիկ զաւկի մը ծնունդ կուտայ։

Գործին տարօրինակ կողմը սա է որ Մարսէլ ու Նինէթ ամուսնացած էին պաշտօնապէս, հետեւաբար Մարսէլ այդ զաւկին հայրն է ըստ օրէնքի։ Նոր փեսան նուաղում մը կ'ունենայ ամուսնալուծման աղերսագիրը առած պահուն, երբ կ'իմանայ թէ կինը զաւակ մը ծնած է։ Մարսէլ ուրիշ աղերսագիր մը տալով դատարանին ու քաղաքապետութեան, յայտնած է թէ այդ զաւկին հայրը ինք չէ։

⁂ Արտաքին գործավար Թ. Րիւշտիւ Արաս, որ Փարիզի ճամբայ ելած է, այսօր հաւանաբար Պելկրատէ անցնելով քաղաքս ժամանէ։

Տէր և Տիկ. Հայկ Փօշնաքեան, ինչպէս նաև Պօշնաքեան և Պաքըրեան ընտանիքներն ու իրենց պարագաները խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք, անձամբ կամ գրաւոր, ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց տարաբախտ աղջկան՝ ՀԵՐՄԻՆԷ Հ. ՓՕՇՆԱՔԵԱՆԻ մահուան առթիւ։

FUNUS
ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ
կազմակերպիչ ընկերութիւն
Պէյօղլու, Հաճօփուլօ փասաժին մէջ, թիւ 37
Ընկերութիւնս ո եւ է տեղ մասնաճիւղ չունի
ՀԵՌԱՁԱՅՆ 42215

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Արժ. Տ. Սերովբէ Ա. քհնյ. Պուրմաեանի ձեռամբ ստացած է 450 ղրշ., Տիար Ագրիպաս Սահակեանի հարսանիքին առթիւ, փոխան գինիի։

ՖՐԱՆՍ. ԹԱՏՐՈՆ
ՀԱԼՔ ՕՓԷՐԷԹԻ
Այս գիշեր ժամը 20.30ին
Պէյօղլու Կիւզէլի
գեղեցիկ օփէրէթը
մասնակցութեամբ Զօզօ Տալմասի եւ Գօֆինեօֆիի
Մօտ օրէն՝
“Լա Պայատէռ„

Sahibi ve yazi işleri müdürü
HOREN CAMCIYAN
Basildiği yer
AKTUN Matbaasi
Galata, Tunel Billur sokak 10

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ
Գ Ի Ք Ո Ր Ը

Կ՛ասի ճամեցէք, Կ՛ասի ճամեցէք ճաճումնե՛ր
Փնտռեցէք բոլոր ցրուիչներէն
Կեդրոնատեղի՝ Ղալաթիա, Թիւնէլի քով Պիլլուր փողոց թիւ 10
ԱՐԹՈՒՆ ՏՊԱՐԱՆ։

ՍԱՐԱՅ սինեման կը ներկայացնէ
Անուանի բեմադրիչ ՊՕԼՎԱՐԻ գլուխ գործոցը
ՁՄԵՌ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՄԸ ԵՐԱԶԸ
Դերակատարութեամբ՝
ՄԱԿՏԱ ՇՆԱՅՏԷՐԻ ԵՒ ՎՈԼՖ ԱԼՊՍԻԹԷՐԻ
Կը մասնակցին Թէօ Լինկէն, Հանս Մօզէր
Անպատճառ տեսէք այս գեղեցիկ ֆիլմը

ՕԹԷԼ Մ. ԹՕՔԱԹԼԵԱՆ
ՊԷՅՕՂԼՈՒ
Հաճելի անցնելու համար ձեր իրիկունը, գացէք
ԹՕՔԱԹԼԵԱՆ ՊԱՌ - ՃԱՇԱՐԱՆԸ
ուր քաղաքին ընտրանին ժամադիր կ'ըլլայ ճաշելու և պարանօթիկ հաւաքոյթներու համար, որոնք ամէն իրիկուն տեղի կ'ունենան Տիկ. Փաուրիցի ղեկավարութեամբ
Ամէն շաբաթ ՏԻՆՉ–ՍԱՆՍԱՆ՝ քօթիյեօնով
ԶԵՂՉՈՒԱԾ ԳԻՆԵՐ

ՍԻՆԷ ԱԶԱՔ
ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ՉԱՐՇԸ ԳԱՓՈՒ
14 Փետր. ուրբաթ գիշերուընէ սկսեալ մինչեւ մէկ շաբաթ
Այս շաբթու 2 ֆիլմ մէկէն
ՕՐԷՆՔԻ ՈՒԺԸ
Ճէյմս Գանէյ, Մարկարէթ Լինտսէյ, Ռօպէռ Արմսթրօնկի կողմէ
ՍՐՏԷՆ ՍՐՏԻՆ
Մարթա Էկէրթի կողմէ
Սէր, նախանձ, տառապանքներու խառնուրդը ներկայացնող այս 2 ֆիլմերը տեսնելու և կեանքի դաս մը առնելու պատրաստուեցէք

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatrosu

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ
Քաղաքապետ. թատրոն

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԽԱՂԱՑԱՆԿ

Փետ.	11	Երեքշաբթի	ժամը	20.30ին ԿԷՃԻՔԷՆ ՃԷԶԱ
»	12	Չորեքշաբթի	»	14ին Մանկական թատրոն
»	12	»	»	20.30ին ԱՅՆԱՐՕԶ ԳԱՏԸՍԸ
»	13	Հինգշաբթի	»	» »
»	14	Ուրբաթ	»	» ՓԷՐ ԿԻՆԹ
»	15	Շաբաթ	»	14ին Մանկական թատրոն
»	15	»	»	20.30ին ՄԻՐ ՆԱՎ
»	16	Կիրակի առաւօտ	»	11ին ՔԱՐԱՄԱԶՕՖ ՔԱՐՏԱՇԼԱՐ
»	16	»	»	15ին ՄԻՐ ՆԱՎ
«	16	»	»	20.30ին »

ԱՄԷՆ ՍՐՏԻ ՏՐՈՒԵԼԻՔ ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՆՈՒԷՐ ՄԸ

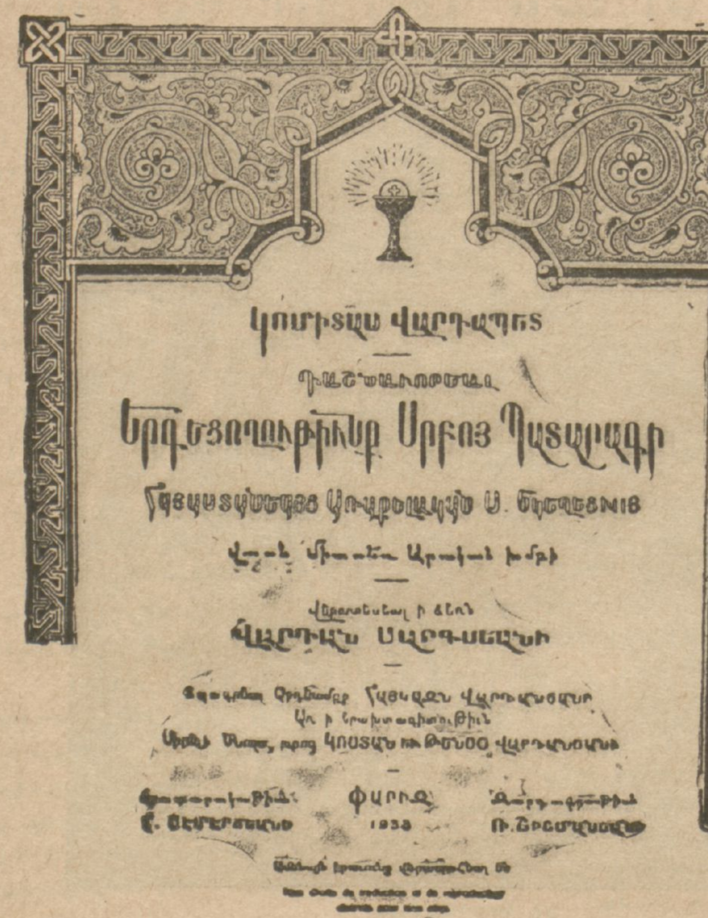
ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
ԴԱՇՆԱՒՈՐԵԱԼ
ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ՍՐԲՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ
Վասն միաձայն Արական խմբի
Վերածեալ ի ձեռն
ՎԱՐԴԱՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ
ՓԱՐԻԶ
1933

Հասոյթը անձեռնմխելի հիմնադրամը պիտի կազմէ Կոմիտասի անտիպ գործերու հրատարակութեանց համար։

Կարելի է գտնել Պոլիս, Պահչէ գաբու, Արզարեան խան թիւ 1, կամ Բերա, Փասաժ տ'Էօրոփ, Ռուբէնեան երաժշտական պիտոյից վաճառատունը, Գինն է 350 ղրշ.։

ԷՓԻԼԱԹՈՒԱՐ ՊՈՏՕ

Հերաթափ փոշի

24 T. Eviel 1928
EPILATUAR
Laboratuar Bodo

Անզուգական պատրաստութիւն մը որ 2 վայրկեանի մէջ իսկոյն կ'անհետացնէ դէմքի և թեւերու տակ գտնուող բոլոր աւելորդ մազերը և աղուամազերը։ Ոչ բորբոքում և ոչ հոտ։ Գործածութիւնը ածելիէն և ժիլէթէն շատ աւելի դիւրին է։ Մասնաւոր յատկութիւնը այն է որ ածելիի եւ ժիլէթի պէս, մազերը շուտ չի բուսցներ և սրածայր չըլլար։

Կը գտնուի բոլոր դեղարանները և անուշահոտութեանց վաճառատուններ ը։ Փափաքողներուն տուփ մը կը տրուի ձրիաբար եթէ նմոյշ։ Մթերանոց՝ Իսթանպուլ, Բիւչիւք Գնաճեան խան, թիւ 26, 27։

ՍԱԿԱՐԱՆ

15 Փետր. 1936 Սրաճպալ

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ

ԵՒ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

Բրէտի Թօնսիէ Եգիպ. 1886	108,—
» » » 1903	82.—
» » » 1911	80,50
Ներքին փոխառութիւն	99,—
933ի » Էրկանի	95,—
Սվազ—Էրզրում	95.—
Անատոլու պարտաթղ. Ա. Բ.	43.20
Գ.	44.50
Գօն Անատոլու	46,65
Անատոլու բաժ.	23.15
Իւնի Թիւրք Ա.	25,40
» » Բ.	23,52
» » Գ.	23.55
Թրամվէյ բաժ.	24,—
Րէժի	2,15,—
Շիրքէթը Խայրիյէ	4.25
Իչ Գանքասը	9,50
Մէրքէզ Գանքասը	60.50
Ցոմենթի	7.—

ՉԷՔԵՐ

Լոնտոն	620.—
Փարիզ	12,06
Հռոմ	9,87,—
Պրիւքսէլ	4,73,—
Զուիցերիա	2,45,—
Հոլանտական (ֆլօրին)	1,17.80
Պերլին	1,97,91
Աթէնք	84,20,—
Աւստրիական	4,18,80
Տոլար	0,80,72
Լէհա	63,46,6
Մոսքուա	10,88,52

ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին	620,—
Լիրէթ	155,—
Ֆրանք ֆրանսական	167,—
Զուիցերիական ֆրք.	815,—
Պելճիական ֆրք.	82,—
Տրախմի	24.
Լէյ	15.—
Լէվա	24,—
Տոլար	124,
Ռայխսմարք	34,—
Պանք Օթոման	235,—
Մէճիտիյէ	42.50

Յաջողութեան գաղտնիքը

ՌԱՏԻՕԼԻՆ Ի ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Հազարաւոր անձերու ակռաներուն վրայ կատարուած փորձերուն արդիւնքը ըլլալով՝

Մէկ կողմէն ակռաները կը ճերմկցնէ, աղտերը և նշանները կ'անհետացնէ, ակռաներուն անուշ փայլունութիւն մը կուտայ և շունչը կը քաղցրացնէ։ Միւս կողմէ լինտերը կը դարմանէ և կ'ամրացնէ, և ակռաներու թշնամի եղող մանրէներու դէմ կը պայքարի, կը սպաննէ և մարսողութիւնը դիւրացնելու համար թուքը կը շատցնէ։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑ ՎԷՊԸ ԵՂՈՂ

ԱՆԺ ԲԻԹՈՒԻՆ

14ՐԴ ՊՐԱԿԸ 14 ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՒ

Փնտռեցէք բոլոր ցրուիչներէն։ Կեդրոնատեղի՝ Ղալաթիա, Թիւնէլի քով, Պիլլուր փողոց, թիւ 10 ԱՐԹՈՒՆ տպարան։

5 ՊՐԱԿՆՈՑ ՀԱՏՈՐԸ ՁՐԻ Է

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻ պրակները փնտռել «Անժ Բիթու»ի պրակին մէջ

ՊՐԱԿԻ ԳԻՆՆ Է 5 ՂՐՈՒՇ

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ ՑՐՈՒԻՉՆԵՐԷՆ ԱՆԺ ԲԻԹՈՒԻ ՊՐԱԿՆԵՐԸ

Անոնք որ ցրուիչներու միջոցաւ դժուարութիւն կը կրեն սոյն խիստ հետաքրքրական վէպին պրակները ձեռք ձգելու համար, կրնան վերոյիշեալ հասցէին երկտողով մը իրենց հասցէն տալ, ու բօսթի միջոցաւ կանոնաւոր կերպով ստանալ, ինչպէս կ'ընեն շատեր։

Ի՞նչու տառապիլ, Երբ կայ ԿՐԻՓԻՆԸ

GRIPIN
iPiN

GRIPIN

Պէտք է ըլլայ առաջին անունը, զոր պէտք է յիշել, երբ կը սկսիք տառապիլ գլխու կամ ակռայի ցաւերէ, հարբուխէ, կոտրուածքէ և կամ ցրտառութեան հետեւանք ոեւէ ուրիշ ցաւերէ։

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՐԴԻՒՆՔ

Առանց ոեւէ վնաս հասցնելու ստամոքսին, սրտին և երիկամունքներուն

Փորձելը ընդունիլ ըսել է

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՓԵՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, Չինիլի Ռըխթըմ խան Ա. յարկ թիւ 93, 95—97։ Թէլէֆօն 44792։

Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.

ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ

Առանձնական սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Ulysses	Փետր. 15ին
Orestes	» 28ին

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Վերադարձի սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Orestes	Փետ. 22ին
hermes	Մարտ 10ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Hercules	Փետր. 26ին

Nippon YusenKaisha Tokyo

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Չինկթաօյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Սինկափուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Փորթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պիրէօս, Մարսիլիա, Պարսելոնա, Վալենսիա, Լիվրփուլ և Կլասկօ։

Durban	Maru	Փետր. 21ին
Delagoa	»	Մարտ 18ին

Compagnia Italiana Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ձրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակետներու առաքումներու ապահովութիւնը, կ'առանձնէ։

Հարիւրին 70 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԵՐՔՕ
Կալաթա, Չինիլի Ռըխթըմ խան,
թիւ 95—97

Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։ Տոմսակներ կուտայ նաեւ իտալական օդանաւային ընկերութեան Բերլին-Աթէնք-Պրինտիզի գծին համար։

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLOYD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՄՕՐԷԱ

Դշ. 29 Յունվ. ժամը 17ին դէպ Պուրկազ, Վառնա, Գօսթանց Տրապիզոն, Սամսոն, Վառն Պուրկազ։

ՊՈԼՍԷՆԱ

Եշ., 30 Յունվ., ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գօսթան ցա, Նովօրօսիսք, Պաթում, Տր պիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկ

ՔԻՐԻՆԱԼ

Եշ., 30 Յունվ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթ

ԱԼՊԱՆՕ

Շբ., 1 Փետր. ժամը 17ին դէ Սելանիկ, Միթիլլի, Իզմիր, Փիր Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետ Թրիէսթէ.

ՍՓԱՐԹԻՎԱՆԹՕ

Բշ., 3 Փետր. ժամը 17ին դէ Փիրէ, Փաթրաս, Մալթա, Նափո Պարսելոն, Վալէնսիա, Մարսիլ Ճէնովա:

ՔԱԼՏԷԱ

Դշ. 5 Փետր. ժամը 17ին դէ Պուրկազ, Վառնա, Գօնսթանց Օտեսա։

ՖԷՆԻՍԻԱ

Դշ. 5 Փետր. ժամը 17ին դէպ Գավալա, Սելանիկ, Փիրէ, Փա րաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ՃԷԼՍՕ

Եշ. 6 Փետ. ճիշդ ժամը 17 Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետ և Թրիէսթէ.

ՄԻՐԱ

Դշ. 12 Փետր. ժամը 15ին դէ Պուրկազ, Վառնա, Գօնսթանց Տրապիզոն Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ։

ՔԻՐԻՆԱԼ

Եշ., 13 Փետր. ժամը 20ին քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտի Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ՊՈԼՍԷՆԱ

Շբ. 15 Փետր. ժամը 17ին դէ Սելանիկ, Միթիլլի, Իզմիր, Փիր Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետ Թրիէսթէ

ՄՕՐԷԱ

Կիր. 17 Փետր. ժամը 17ի դէպի Փիրէ, Փաթրաս, Նափոլ Պարսելոն, Մարսիլիա, Ճէնով

Աւելի մանրամասն տեղեկ թիւններու համար դիմել Լոյ Թրիէսթինոյի ընդհ. գործակալ թեան, Մերքէզ Ռըխթըմ խան, Կա լաթա, Թելէֆօն 44877—8—9 Սե կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա րայ թել 42490

Գործակալութիւնս հոլանտ կան շոգենաւային ընկերութեա միջոցաւ և կոդ պահելով հոլ տական ընկերութեանց հետ պ տաս է

տեղի բոլոր նաւահանգիստներ համար տոմսակներ ընդունի փոխարէն ուղղակի քոնէսըմ տալ։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 40 —

ՌՈԼԱՆ Տ'ԱԼՊԷՌ

ՀՐԵՂԷՆ ԻՇԽԱՆԸ

Բ. ՄԱՍ

ՊՈՆԱՓԱՐԹ ԵՒ ԿՂԷՕՊԱՏՐԱ

ԲՈՒՐԳԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

Ըսէ՛ տեսնեմ, Գահիրէ մէջ ունի՞ս ծանօթներ, զան որ երկար տարիներ անոնց հետ շփման մէջ գտնուած ես։

— Տէր իմ, բաւական հին պատմութիւն է իմ յարաբերութեանս խնդիրը այդ քաղաքին մեծատուններուն հետ, որոնք այսօր ապահովաբար այնտեղ չեն գտնուիր։ Սակայն ունիմ ազդեցիկ ու հարուստ Գահիրեցի մը, Ապու Ապտուլլահ անունով․․․։

— Ազդեցի՞կ է։

— Ծա՛ռ, շատ։ Եւ ազգական է Իպրահիմին։

— Լաւ։ Այն ատեն, վաղը իսկ արաբական պանուզ մը հագած այցելութիւն պիտի տաս Ապու Ապտուլլահի։ Պիտի ըսես թէ, ես սարսափելի կռուասէր մարդ եմ և եթէ Եգիպտացիները չի հնազանդին իմ օրէնքներուս, գիտեմ զօրծադրել անոնց դէմ, չարաչար պատիժներու ենթարկելով զանոնք։

Պիտի ըսես թէ, գլուխը կը գտնուիմ աշխարհի ամէնամեծ բանակին ու ամէնաքաջ զինուորներու, և ոեւէ ապօրինութիւն կարող եմ փոխարինել շատ դաժան միջոցներով։

Պիտի ըսես թէ, անոնց անձը, ինչքը և կրօնքը բացարձակապէս ազատ պիտի մնան իմ իշխանութեանս տակ։

Բայց պիտի ըսես նաեւ որ, եթէ բանակիս չթոյլատրեն որ կարգ ու կանոն հաստատէ իրենց երկրին մէջ, այն ատեն պատրաստ եմ հուրի ու սուրի մատնել ամբողջ երկիրը։

— Զօրապե՛տ, համարձակեցաւ բարբառել կեցած զօրավար Պրէսսուլեյ, կրնա՞մ ձեզի կարծիք մը յայտնել։ Ես որ ծանօթ եմ այս երկրին ու անոր ժողովուրդին բարքերուն․․․։

— Անտարակոյս․․․։

— Շատ վստահ եմ որ ձեր այդ սպառնալիքները մեծ ազդեցութիւն պիտի գործեն անոնց երեւակայութեան վրայ։ Բայց ես կը մտածեմ թէ, առատաձեռն նուիրատուութիւն մը հրաշքներ կրնայ գործել։

— Շատ ճիշդ է, այդ ալ լաւ գաղափար մըն է՝ գործը աւելի կապելու․․․։ Ի՞նչ կը խորհիք, երկու հազար կարմիր ոսկին բաւական կըլլա՞յ այդ բանին համար։

— Քանի որ իմ կարծիքս դեր մը պիտի կատարէ այս գործին մէջ, Զօրապետ, կը խորհիմ թէ, այդ գումարը շատ քիչ է։ Նոյնիսկ կրկինը․․․։

— Լաւ, կ'ըսէ Պոնափարթ, որ մինչ իր հաւատարիմ ու գործունեայ գործակիցը գոհացնել կը ջանայ՝ վստահ անոր խորամանկութեանց։ Եւ հաստատելով սեղանին առջեւ գտնուած եփէնտեայ աթոռին վրայ, իր ջղային, արագ ու կտրատուած գիրով կը ստորագրէր «հինգ հազար» ոսկինոց տոմսակ մը․․․։

Յետոյ ուղղելով տոմսակը մատնիչին, աւելցուց.

— Համաձայն եմ, պայմանով որ լաւագոյն գործերէդ մին ըլլայ կատարածդ։

— Զօրապե՛տ, պատասխանեց Լըֆուքա, հպարտ անձնապաստանութեամբ մը, վաղը կամ ուրիշ օր երբ ձեր գործին նպաստաւոր արդիւնքը վայելէք, այն ատեն կատարելապէս պիտի գիտնաք գնահատել իմ աշխատութիւններս։

— Եթէ այդպէս ըլլայ՝ լիառատ պիտի վարձատրեմ ձեզ։

Այսպէս ըսելով, բացաւ իր պատերազմական ծրագիրներու թուղթերը և խորասուզուեցաւ իր ուսումնասիրութեանց մէջ։ Այդ միջոցին սակայն, դուռը յանկարծ բացուելով Պերթիէ ներս եկաւ ըսելով.

— Զօրապե՛տ, ահա՛ ձեր պա հանջած մեր մեր քաջարի զինուո կիններու խումբը։

Պոնափարթ աչքերը անոնց վր րայ դարձուց, անմիջապէս ձեռք գրիչը տեղը դրաւ, բարձրացա ո քի։

Անոնք տասը զինուորուհիներ էին հեծելազօրաց խումբէն, բոլոր ալ գեղանի, ներկայանալի ու կր ու բոց։

Պերթիէ, որ քաջ գիտէր իր Զօրապետին նախասիրութիւնը դէպ ի կիները, որ էր, ոչ թէ անոնց փայլէն ու պչրանքէն, այլ անոնց անվեհեր ու զինուորական յա կութեանց համար խրատած էր կի ները՝ որպէսզի անոնք կարգը եղած չափով ճաշակ ու ներդաշն կութիւն դնեն իրենց ամէն մէջ գիծերուն ու շարժումներուն մէջ։

Կիներն ալ, իրենց կարգին երջանիկ էին կանչուած ըլլալնուն պատճառաւ Մեծ Թագմիկին կողմէ

(Շար.)